

Vetelin kunta

Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunnan arviointikertomus vuodelta 2020

1. Tarkastuslautakunta ja sen toiminta

1.1. Tarkastuslautakunnan tehtävät

Kuntalain mukaan kunnanvaltuusto asettaa tarkastuslautakunnan kunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämistä varten.

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on mm:

- valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat,
- arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla,
- arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää,
- huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta,
- valvoa säädettyjen sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista

Vetelin kunnan oman hallintosäännön mukaan tarkastuslautakunnan keskeinen tehtävä on kuntakonsernin toiminnan tuloksellisuuden arviointi, joka kohdistuu sekä kunnan omalle toiminnalle että tytäryhteisöille asetettujen tavoitteiden toteutumiseen. Keskeinen arvioinnin kohde on kunnanhallitus.

1.2. Tarkastuslautakunnan kokoonpano ja tilintarkastaja

Kunnanvaltuusto on valinnut seuraavat henkilöt tarkastuslautakunnan jäseniksi ajalle 1.7.2019 – 31.5.2021 tarkastamaan mm. vuoden 2020 toimintaa ja taloutta:

Varsinainen jäsen	Henkilökohtainen varajäsen
Tapio Palohuhta, puheenjohtaja	Eveliina Tyynelä
Jarno Vähäkainu, varapuheenjohtaja	Leila Aho
Salme Lempiälä	Mauri Korpela
Tarja Tuominen	Marina Pulkkinen
Antero Tikkakoski	Kari Pollari

Hallinnon, talouden ja tilinpäätöksen tarkastamista varten kunnanvaltuusto on valinnut kunnan tilintarkastusyhteisöksi tilikausien 2017 – 2020 osalta JHTT-yhteisö BDO Auditor Oy:n, jonka vastuullisena tilintarkastajana toimii HT, JHT Tuula Ylikangas.

1.3. Lautakunnan suorittaman arvioinnin toteuttaminen vuodelta 2020

Kunnanvaltuuston vuoden 2020 talousarviossa sekä kuntastrategiassa asettamia tavoitteita ja niiden toteutumista on seurattu kunnanhallituksen antaman vuoden 2020 toimintakertomuksen, tilinpäätöksen ja muun tarpeellisen aineiston kautta sekä viranhaltijoiden ja kunnan omistamien osakeyhtiöiden toimitusjohtajien tai hallituksen puheenjohtajan kuulemisella. Koronaviruspandemian takia lautakunnan kokouksia on pidetty vv. 2020-21 hiukan aiemmasta poikkeavalla aikataululla ja kokouksiin on voinut osallistua joko läsnä ollen tai etäyhteydellä. Tarkastuslautakunnan kokouksia, joissa käsiteltiin vuoden 2020 tarkastettavia asioita, pidettiin 9.6.2020, 18.11.2020, 7.12.2020, 13.1.2021, 16.3.2021 ja 2.6.2021. Kokouksissa oman vastuualueensa tai johtamansa yhtiön asioista ovat olleet kuultavina viranhaltijat ja toimitusjohtajat/hallituksen puheenjohtaja seuraavasti:

Kunnanjohtaja sekä Vetelin Liikekiinteistöt Oy:n ja Pitkääkoski Oy:n hallitusten puheenjohtaja Hannu Jyrkkä 9.6.2020, 18.11.2020, 13.1.2021 ja 16.3.2021

Talousjohtaja Jyri Myllymäki 18.11.2020 ja 16.3.2021

Sivistystoimen johtaja Maria Keltti-Heikkilä 9.6.2020

Vetelin Energia Oy:n toimitusjohtaja Antti Kettu 7.12.2020

Kiinteistö Oy Vetelinraitin toimitusjohtaja Katja Palosaari 7.12.2020

Vetelin Vesi Oy:n toimitusjohtaja sekä teknisen toimen johtaja Tero Uusitalo 13.1.2021.

2. Kunnanvaltuuston asettamat tavoitteet ja niiden toteutuminen

2.1. Valtuuston asettamat kunnan strategiset ja talousarviotavoitteet

Vetelin kunnanvaltuuston hyväksymään vuoden 2020 talousarviokirjaan ja taloussuunnitelmaan sisältyvässä kuntastrategiassa 2020-2022 on kunnan tavoitteiksi asetettu pitemmällä aikavälillä mm. työpaikka- ja asukasmääräkehityksen kääntäminen kasvuun sekä talouden pitäminen tasapainossa nykyisellä veroasteella. Kuntastrategiaan sisältyy lukuisia muitakin lähinnä sanallisesti esitettyjä kehittämiskohteita ja tavoitteita. Kunnan tytäryritykset on omalta osaltaan valittu kehityskohteiksi ja niiden esitetään toimivan kasvun ja kehityksen vetureina. Yhtiöiden omiksi nettotulostavoitteiksi on pääsääntöisesti asetettu 5 - 10 % liikevaihdosta.

Vuoden 2020 alkuperäisessä talousarviossa kunnan verotulojen ennakoitaan kasvavan merkittävästi vuonna 2020 suhteessa vuoden 2019 ennustettuun toteutumaan nähden. Kasvun ennakoitaan muodostuvan verokortti uudistuksen tilityssiirtymästä, tuloveroprosentin korotuksesta vuodelle 2020 sekä kasvavista kiinteistöverotuloista. Valtionosuudet on budjetoitu pääsääntöisesti Kuntaliiton laskelmien mukaisesti.

Talousarviossa todetaan tilinpäätösten olleen viime vuosina alijäämisiä vuotta 2018 lukuun ottamatta, jolloin liikelaitosyhtiöittämiset nostivat muuten alijäämäisen tuloksen plussalle. Vuoden 2020 tuloksen ei odoteta vielä oikeenevan riittävästi ja alijäämää ennakoitaan tulevan 797 000 euroa. Lopulliseen toteumaan todetaan merkittävimmin vaikuttavan sote-palveluiden kustannukset sekä niiden organisointiin mahdollisesti tehtävät muutokset.

Kuntastrategian mukaiset valinnat ja toimenpiteet näkyvät budjeteissa ja toimenpidesuunnitelmissa koko strategiakauden ajan. Suurin osa strategian mukaisista toimenpiteistä pyritään toteuttamaan olemassa olevin resurssein ilman merkittäviä lisäkustannuksia ja osa panostuksista näkyy tytäryhtiöiden investointeina. Kunnan toimivia tytäryhtiöitä ovat Vetelin Energia Oy, Kiinteistö Oy Vetelinraitti, Pitkäkoski Oy, Vetelin Vesi Oy ja Kiinteistö Oy Vetelin Liikekiinteistöt.

Sosiaali- ja terveyspalveluja kehitetään palvelukuntayhtymä Soiten kanssa ja tavoitteena on, että palvelujen laatu ja palveluverkko säilyisivät ja tarvittavat säästöt saataisiin aikaan Soiten toimintaa ja prosesseja kehittämällä. Seutukunnallisen kehitysyhtiön toiminnan käynnistyminen tulee talousarvion mukaan siirtymään vuoden 2021 puolelle.

2.2. Tavoitteiden toteutuminen

Talousarviossa ja –suunnitelmassa sekä kuntastrategiassa vv. 2020-22 on lyhyemmän ja etenkin pitemmän aikavälin tavoitteet asetettu tasolle, joka on hyvin vaativa ja haasteellinen. Kunnan sekä kuntalaisten positiivisten odotusten valossa tätä voidaan pitää perusteltuna. Tavoiteasetannan toteutumisen näemme sitten tavoiteajanjakson kuluessa. Vaikka vuosi

2020 oli koronapandemian takia poikkeuksellinen, monia kunnan strategian mukaisia tavoitteita ja toimenpiteitä on voitu viedä eteenpäin, mutta myös takapakkeja on tullut.

Pandemia aiheutti v. 2020 kunnalle paljon ylimääräistä työtä ja kustannuksia joskin myös säästöjä. Koronan aiheuttamien moninaisten toiminnallisten ja taloudellisten muutosten takia kertomusvuoden vertailu edellisiin vuosiin ei kaikin osin ole relevanttia. Ehkäpä suurin pandemian vaikutus tuli välillisesti, kun valtio korotti koronan aiheuttamien kustannusten takia valtionosuuksia reilusti. Ne olivat Vetelin osalta 931 t€ budjetoituja suuremmat. Tämä auttoi tekemään edellisvuotta selvästi paremman vuosituloksen siten, että vuosikate oli 1 175 t€ (ed. vuonna 351 t€) ja tilikauden tulos ylijäämäinen 98 t€ (ed. vuonna - 685 t€).

Kunnan talous on siis saatu tasapainoon vuoden 2020 osalta kiitos toimintakulujen pienen vähenemisen, verotulojen hienoisen nousun sekä valtionosuuksien huomattavan korotuksen. Jatkossa talouden rakenteelliseen tasapainotukseen on edelleen kiinnitettävä suurta huomiota, koska kunnan veroprosentti on jo huomattavan korkea ja valtionosuuksiin ei todennäköisesti ole jatkossa tulossa samanlaisia korotuksia kuin v. 2020.

Vetelin keskimääräinen työttömyysaste v. 2020 oli 8,6 sen ollessa edellisenä vuonna 6,5. Koronapandemian vaikutus näkyy tässäkin mm. lomautusten takia. Uusien työpaikkojen ja uusien yritysten saaminen kuntaan on ollut jos mahdollista entistäkin vaikeampaa. Asukasmäärä vuoden 2020 lopussa oli 3065 sen ollessa edellisen vuoden lopussa 3114 eli vähennystä vuoden aikana oli 49 henkilöä. Kunnan väestön määrä on laskenut viimeiset vuodet, jopa vuosikymmenet, eikä suuntaa valitettavasti ole saatu käännettyä. Huoltosuhde on kahdessa vuodessa noussut lähes 7 % -yksikköä 82,2:sta 89,1:een.

Alkuperäisessä talousarviossa ennakoitiin siis merkittävää kasvua verotuloihin vuodelle 2020, mutta lopulta tuloverotuotto kasvoi vain vähän huolimatta veroprosentin nostosta. Pandemian vaikutus näkyi myös verotuloja vähentävästi. Kiinteistöverotuotto ei noussut kuten oli ennakoitu, vaan laski ja yllättävän paljon eli 714 266 eurosta 650 328 euroon, tosin johtuen ainakin osittain tilityssiirtymästä.

Sote- ja maakuntauudistukset eivät ole vielä toteutuneet eivätkä siten ole toivotusti myöskään helpottaneet pienten kuntien tiukkaa taloustilannetta. Seutuyhteistyön yhtiöittäminen ja hanketoiminnan siirtäminen perustettavalle kehittämissyhtiölle on siirtynyt vuodelle 2021, kuten talousarviossa ennakoitiin.

Kunnan pitkäaikainen vieras pääoma väheni noin 1 milj. euroa, mutta lyhytaikaisen vpo:n määrä kasvoi 1,6 milj. euroa. Kunnan suorat investoinnit v. 2020 ovat olleet suhteellisen pieniä, 1,2 m€, ja ne toteutettiin omarahoitteisesti. Kiinteistö Oy Vetelin Liikekiinteistöä on pääomitettu 520 000 euron sijoituksilla yhtiön SVOP-rahastoon (valtuuston päätökset 16.12.2019 200 000 euroa ja 26.10.2020 300 000 euroa). Pääomittaminen on rahoitettu kunnan lainanottoa lisäämällä. Lisäksi yhtiötä on lainoitettu kunnan taholta (valtuuston päätös 26.10.2020). Yhtiön ja myös kunnan kannalta on jatkossa tärkeää varmistua, että

yhtiön tilojen vuokraustoiminta onnistuu ja tuottaa vuokratuloja, jotka kattavat kulut. Sama vaatimus koskee luonnollisesti myös muita kunnan vuokralle antamia tiloja.

Kuntakonserniin kuuluvien yhtiöiden tilin- ja toiminnantarkastuksen on suorittanut tilintarkastaja. Tarkastuslautakunta on kuullut lyhyet selostukset yhtiöiden toiminnasta ja tuloksista. Kunnan tilinpäätösasiakirjan mukaan tytäryhtiöistä tappiollisia olivat Vetelin Energia Oy -217 t€, Kiinteistö Oy Vetelinraitti -12 t€, Pitkäkoski Oy -29 t€ ja Kiinteistö Oy Vetelin Liikekiinteistöt -26 t€. Ainoa voitollinen oli Vetelin Vesi Oy +41 t€. Valtuuston asettamista nettotulostavoitteista, 5-10 %, jäätiin siis neljän yhtiön osalta selvästi. Tappioiden taustalla on toki osittain myös tilapäisiä tekijöitä. Kuntastrategiassa tytäryritykset nähdään omalta osaltaan keskeisinä kehityskohteina sekä kasvun ja kehityksen vetureina. Tappiollisina ne eivät sitä voi olla.

3. Kunnan tilinpäätös- ym. numerotietoja vv. 2017, 2018, 2019 ja 2020

Tässä on esitetty tilinpäätös- ja tunnuslukuja neljältä viime vuodelta. Lukusarjoista saa paremman kuvan kunnan taloustilanteen kehittymisestä kuin vain yhtä tai kahta vuotta tarkastelemalla.

	2017	2018	2019	2020
Yleisiä numerotietoja				
Asukasluku 31.12., henkilöä	3 216	3 166	3 114	3 065
Väestöllinen huoltosuhte, %	80	82,2	84,9	89,1
Vetelin työttömyysaste, %	7,9	6,3	6,5	8,6
Kunnan henkilöstö 31.12. hlöä	160	150	157	161
Palkkasumma, 1000 euroa	4 976	4 913	4 793	5 035
Sairauspäivät, kpl	1 570	1 969	1 973	1 876

Tuloslaskelman ja rahoituslaskelman pääkohdat (1000 euroa)

Toimintatuotot	3 575	6 077	3 406	3 193
Toimintakulut	-22 954	-23 885	-23 119	-23 877
Toimintakate	-19 379	-17 808	-19 714	-20 684
Verotulot	10 517	10 086	10 184	10 205
Valtionosuudet	9 768	9 525	9 816	11 547
Vuosikate	814	1 755	351	1 175
Poistot	-1 198	-1 216	-1 042	-1 084
Tilikauden yli-/alijäämä	-378	545	-685	98

Investoinnit	954	3 112	924	1 218
Rahavarat 31.12.	2 334	3 218	1 599	2 088

Tuloslaskelman ja rahoituslaskelman tunnuslukuja

Toimintatuotot / toim.kulut, %	15,6	25,4	14,7	13,4
Vuosikate / poistot, %	67,9	144,3	33,6	108,4
Vuosikate, €/asukas	253	554	112	383

Toiminnan ja inv:n rahavirran

kertymä 5 vuodelta, 1000 €	-3 104	709	689	-337
Investointien tulorahoitus, %	93,9	58,5	37,9	96,5
Lainanhoitokate	0,7	1,7	0,4	1,1
Kassan riittävyys, pv	34	42	23	29

Taseen pääkohdat

Taseen loppusumma, milj. €	27,8	29,1	27,1	27,9
Pysyvät vastaavat, m€	22,7	22,5	22,2	22,3
Vaihtuvat vastaavat, m€	5,1	6,6	4,9	5,6

Oma pääoma, m€	9,0	9,5	8,86	8,96
Ed. tilik. yli-/alijäämä, 1000 €	1 732	1 354	1 899	1214
Tilikauden yli-/alijäämä, 1000 €	-378	545	-685	98
Vieras pääoma, m€	18,7	19,4	18,1	18,8
Pitkäaik. vpo, m€	7,9	6,1	7,9	6,9
Lyhytaik. vpo, m€	10,7	13,3	10,3	11,9

Taseen tunnuslukuja

Omavaraisuusaste, %	32,9	33,2	33,1	32,5
Suhteell. velkaantuneisuus, %	78,0	75,4	77,3	75,2
Lainakanta yht. 31.12, m€	16,0	17,0	16,4	16,8
Lainat 31.12. , €/asukas	4 968	5 359	5 279	5 491
Kertynyt yli-/alijäämä, m€	1,35	1,90	1,21	1,31
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	421	600	390	428

4. Kokonaistalouden arviointi

Vetelin kunnan toimintatuotot v. 2020 olivat 3,19 m€ ja toimintakulut 23,88 m€, joten toimintakatteeksi muodostui -20,68 m€, kun toimintakate edellisenä vuonna oli -19,71 m€ eli toimintakate heikkeni lähes miljoonan (4,9 %).

Verotuloja kertyi 10,2 m€ ja valtionosuuksia 11,5 m€. Näin vuosikatteeksi v. 2020 tuli 1,175 m€. Se on selvästi edellisen vuoden vastaavaa eli 0,35 m€:a parempi, mutta sen paranemista auttoi huomattavasti koronasta aiheutunut tilapäinen valtionosuuden nousu.

Tilinpäätös vuodelta 2020 osoittaa pientä ylijäämää eli +98 t€, kun vuoden 2019 tilinpäätös oli alijäämäinen eli - 685 t€. Kunnan taseessa ei tilivuoden lopussa ole kattamatonta alijäämää vaan ylijäämää 1,31 milj. euroa, mutta konsernitaseessa alijäämää on -0,21 milj. euroa.

Pitää muistaa, että vuosina 2016-2018 kunnalle tuli toiminnallista alijäämää yhteensä noin 2,6 milj. euroa ja vuoden 2020 pieni ylijäämä saatiin aikaan valtionosuuden korotuksen avulla. Kunnan taloussuunnitelmassa vuodelle 2021 ennakoidaan alijäämää 239 t€ ja vuodelle 2022 ylijäämää 131 t€. Jotta taseessa edellisten tilikausien yli-/alijäämä säilyisi pitkässä juoksussa positiivisena, vähintäänkin em. taloussuunnitelman tavoitteissa olisi pysyttävä. Asukaskohtainen kertynyt ylijäämä nousi vuoden 2019 390 eurosta vuonna 2020 428 euroon. Konsernitaseella tytäryritysten tulisi jatkossa pystyä paremmin saavuttamaan asetetut tavoitteet, jotta myös konsernin alijäämä saataisiin katettua ja selkeästi ylijäämäiseksi.

Kunnan samoin kuin konsernin kokonaislainakanta on ollut hienoisessa nousussa. Korkokulut eivät korkotason mataluudesta johtuen ole kovin korkeat.

5. Kriisikunta-arviointi

Kunnan ja kuntakonsernin taloudellista tilaa on hyvä tarkastella myös niin sanottujen kriisikuntakriteerien mukaan. Valtiovarainministeriö on asettanut kriteerit ja raja-arvot, joiden ylittyminen johtaa kunnan arviointimenettelyyn.

Arviointimenettely voidaan käynnistää, jos kunta ei ole kattanut taseeseen kertynyttä alijäämää säädetyssä määräajassa. Vetelillä ei ole kertynyt alijäämää vaan taseen ylijäämä on v:n 2020 lopussa 1312 t€.

Arviointimenettely voidaan lisäksi käynnistää, jos kuntakonsernin taseen kertynyt alijäämä on viimeksi päättyneenä vuonna vähintään -1000 €/asukas sekä sitä edeltäneenä vuonna vähintään -500 €/asukas. Vetelin osalta ko. tunnusluku v. 2020 oli -60 €/as. ja vuonna 2019 -10 €/as., joten kriteerit eivät ylittyneet.

Arviointimenettely voidaan käynnistää myös, jos rahoituksen riittävyyttä tai vakavaraisuutta kuvaavat talouden tunnusluvut (neljä kriteeriä) ovat kahtena vuonna peräkkäin täytyneet.

Ensimmäinen näistä kriteereistä on kuntakonsernin negatiivinen vuosikate. Vetelin vuosikate ei ollut negatiivinen kumpanakaan viime vuonna eli raja-arvot ei ylittyneet.

Toinen kriteeri tarkastelee kunnan tuloveroprosenttia siten, että se ei saisi olla yli 1.0 prosenttiyksikköä suurempi kuin on kuntien keskiarvo. Vetelin tuloveroprosentti oli vuonna 2019 22,0 % ja vuonna 2020 22,5 % ja nämä molemmat ylittävät selvästi kuntien keskimääräisen tuloveroprosentin, joka vuonna 2019 oli 20,84 ja vuonna 2020 20,92. Tässä siis ylittyy kriisikuntakriteeri.

Kolmannessa kriteerissä raja-arvo täyttyy, jos kuntakonsernin lainakanta (€/asukas) ylittää koko maan kuntakonsernien keskiarvon vähintään 50 %:lla. Vuonna 2018 Vetelin lainakanta oli 9 296 € raja-arvon ollessa 9 837 € ja vuonna 2019 lainamäärämme asukasta kohden oli 9197 € raja-arvon ollessa 10 657 €. Vuonna 2020 Vetelin lainakanta/asukas oli 9569 €. Raja-arvoa ei tätä kirjoitettaessa ole tiedossa, mutta se ei kuitenkaan ylittyneet.

Neljäntenä kriteerinä on kuntakonsernin suhteellinen velkaantuneisuus, joka ei saisi ylittää raja-arvoa eli 50 prosenttia. Vetelin osalta raja-arvo ylittyy sekä v. 2019, jolloin se oli 81,8 %, että vuonna 2020 sen ollessa 85,1 %.

Näistä neljästä kriisikuntakriteeristä Vetelin osalla vv. 2019 ja 2020 täyttyi siis kaksi.

6. Henkilöstö

Kunnan kokonaishenkilöstön määrä (palvelussuhteessa olevat 31.12.) oli vuoden lopussa 161 (+4). Työntekijöistä noin 2/3 on vakinaisia ja noin 1/3 määräaikaisia. Määräaikaisten osuus on melko iso ja osuus on edellisvuoteen verrattuna edelleen kasvanut, lähinnä sivistyspuolella. Henkilöstökustannukset kääntyivät kahden laskuvuoden jälkeen nousuun palkkasumman ollessa 241 681 euroa eli 5,0 % edellisvuotta korkeampi. Nousua selittää kiky-sopimuksen mukaisen lomarahaleikkauksen päättyminen, mutta myös henkilöstömäärän lisäys. Henkilöstön sairauspäivien määrä väheni teknisellä sektorilla sekä keskushallinnossa, mutta pysyi sivistys-, nuoriso- ja vapaa-aikasektorilla lähes samalla tasolla kuin edellisenä vuonna. Vuonna 2020 oli yhteensä 1876 sairaspäivää (11,7 pv/työntekijä), kun niitä vuonna 2019 oli hieman enemmän eli 1973 (12,6 pv/työntekijä).

7. Riskiarvio

Arvio merkittävimmistä riskeistä, tulevaisuuden epävarmuustekijöistä sekä toimintaan vaikuttavista asioista on pitkälti edellisten vuosien kaltainen. Riskien hallinta samoin kuin sisäinen valvonta on käsityksemme mukaan ollut riittävällä tasolla.

- Sosiaali- ja terveydenhuollon kustannukset muodostavat edelleen valtaosan kunnan kuluista ja odotettu, kustannusjakoa muuttava sote – palvelu-uudistus ei ole vielä

toteutunut. Näiden palveluiden järjestämiseen liittyvät taloudelliset ja toiminnalliset riskit ovat edelleen olemassa.

- Asukasmäärän laskeminen, yritysten ja työntekijöiden määrän mahdollinen väheneminen ja näitä seuraava verotulojen hiipuminen muodostaa riskin, joka toteutuessaan ja vuosia jatkuessaan heikentää kunnan kehitys- ja uudistusmahdollisuuksia.
- Kuten jo aiemmin todettiin, kunnan yritys-, ym. toimitilojen vuokraamiseen liittyy taloudellisia vaateita ja samalla riskejä, jotka tulee mahdollisuuksien mukaan minimoida.
- Asuntolainoituksen takaamiseen liittyvät väestölliset ja taloudelliset riskit.
- Lainarahoitukseen liittyvä korkoriski.
- Henkilöstön vanhenemiseen ja eläköitymiseen sekä tarvittavan pätevän henkilöstön rekrytointiin ja työtehtävien organisointiin liittyvät riskit/mahdollisuudet.

8. Yhteenveto

Vuotta 2020 lukuun ottamatta varsinkin pienten kuntien taloudellinen tilanne on Suomessa viime vuosina heikentynyt selvästi. Edellä mainitun kaltaisten riskien mahdollinen realisoituminen, jota kuntakentässä on jo osittain tapahtunutkin, muodostaa jatkossa kunta-päättäjille tiukan haasteen. Koronapandemian takia valtion antama runsaskätinen tuki toi kuntien tilanteeseen väliaikaista helpotusta. Vetelin kunnan talouden rakenteellista alijäämäisyyttä ei ole vielä saatu oikaistua. Viime vuosi voitiin ylimääräisten valtion-osuuksien avulla punnertaa ylijäämäiseksi, mutta kuten todettu toimintakulujen määrä ja kulurakenne, lähinnä soite-kulut, ovat useana vuonna ylittäneet kunnan kantokyvyn. Asukasmäärän pieneneminen, väestön ikärakenne ja yritystoiminnan laimea kehitys ovat osaltaan vaikeuttaneet taloudellisten tavoitteiden saavuttamista. Jatkossakin ne tuovat kovia haasteita, mutta eivät ole mahdottomia selätettäviksi.

Talouden tasapainottaminen on tärkeää ja siihen on toki mahdollista päästä tiukalla taloudenpidolla, tarkalla kulujen harkinnalla sekä tulopohjan kestäväällä vahvistamisella.

Vetelissä 2.6. 2021

Vetelin kunnan tarkastuslautakunta

Tapio Palohuhta, pj

Jarno Vähäkainu

Salme Lempiälä

Tarja Tuominen

Antero Tikkakoski

